

Keski-Pohjanmaan maakuntastrategian 2040 ja maakuntaohjelman 2022-2025 sidosryhmäseminaari

Työpajatyöskentely 11.2.2021

MARITA_MUTKA 12.01.2021 15.02

OHJEET TYÖPAJA-TYÖSKENTELYYN

OHJEET JA MATERIAALIT TYÖPAJATYÖSKENTELYYN

- Työpajan tehtävät löytyvät numeroituna oikeanpuoleisista sarakkeista
- Jokaiseen tehtävään liittyvä materiaali löytyy kyseisen tehtävän viereiseltä palstalta. Lisäksi Keski-pohjanmaan skenaariot on kuvattu viereisellä palstalla.
- Valitkaa työryhmällemme sihteeri, joka kirjoittaa vastaukset alustalle
- Keskustelkaa ryhmässä ja kirjatkaa työryhmänne yhteinen vastaus ohjeiden mukaisesti kunkin tehtävän alle
- Aikaa ryhmätyöskentelyyn on n. 15 min/tehtävä. HUOM! Tehtävien jälkeen palataan takaisin yhteiseen Zoom-tilaan.

ILOA JA INNOSTUSTA TYÖSKENTELYYN!

Keski-Pohjanmaan skenaariot

KESKI-POHJANMAAN SKENAARIOT

Tutustu neljään skenaarioon ja skenaariotarinoihin tästä:

Keski-Pohjanmaan tulevaisuus - skenaariot

Loppuraportti 14.12.

Aluekehittämisen konsulttitoimisto **MDI**

Keski_Pohjanmaan_skenaariot_2040__sidosryhm_seminaarin_materiaali_11_2_2021.pdf

PDF-asiakirja

PADLET DRIVE

TEHTÄVÄ 1: KESKI-POHJANMAAN VISIO JA ARVOT 2040

VISION JA ARVOJEN PÄIVITYS

- Keski-Pohjanmaan visio ja arvot vuoteen 2040 on esitetty nykyisessä maakuntasuunnitelmassa ja ohjelmassa
- Miten Keski-Pohjanmaan maakuntastrategian visiota ja arvoja vuoteen 2040 tulisi päivittää?
- Keskustelkaa ryhmässä ja kirjoittakaa ryhmänne yhteinen 1) ehdotus päivitetyksi **visioksi** ja 2) ehdotus päivitetyksi **arvoiksi** alle. Voitte muokata/lyhentää/täydentää/poistaa alkuperäistä tekstiä.
- Kirjoittakaa ehdotuksenne lisäämällä alle uusi julkaisu käyttämällä + -merkkiä
- Materiaali eli nykyinen teksti visiosta ja arvoista löytyy viereiseltä palstalta.

Ryhmä 1

Kestävä kehitys, digitaalisuus ja kaikkien osallistaminen kehittymiseen näkyvät voimakkaasti esim. tulevan ohjelmakauden teksteissä, mutta tätä voisi pohtia kirkastettavaksi myös visiossa. "Kiertotalous, älykkäserikoistuminen ja digitaalisuus mahdollistavat työntekemisen useasta paikasta ja yhteistyön kansainvälisten toimijoiden kanssa."

"Keski-Pohjanmaa työllistää ensiluokkaisesti ulkomaalaisia työntekijöitä ja heidän työllistymisensä ja kotoutumisensa onnistuu erinomaisesti"

Toivotaan että haetaan selkeästi erilaistumista vapaa-ajasta, yhdistystyöstä ja kansalaisten osallistamisesta; pienyhteisöllisyyden edistäminen.

"Keski-Pohjanmaa tunnetaan pienyhteisöllisyyden edistämisestä"

Ryhmä 7

Rohkeutta lisää. Irti liiasta vaisuudesta. Erottautuminen muista maakunnista. Akkustrategia Biolaakson nostaminen kartalle

--

Toimimme Keski-Pohjanmaalla entistä rohkeammin ja erottaudumme muista maakunnista akkustrategian ja biolaakson nostamisella kartalle.

--

"Vietävän hyvä maakunta."

--

Ryhmä 5

- 1) Visio
  - Vision tiivistäminen
  - Mikä on differoiva tekijä - mikä erottaa muista maakunnista?
  - Positiivisten asenteiden maakunta erona muihin, mikä näkyy mm. yrittäjähenkisyydessä.
  - Kansainvälistyminen uniikkia alueen vahvan kauppaperinteen ja ruotsinkielisyyden tuella.
  - Maatalouden edelläkävijyys

Visiolause: Yrittäjyyden ja positiivisuuden kulttuuririkas maakunta, joka mahdollistaa kansainvälistymisen, uudet innovaatiot ja edelläkävijyyden teollisuudessa ja biotaloudessa.

2) Arvot

- "neljäs sektori" ei selity

Hyvinvoiva, vihreiden innovaatioiden ja osaamisen maakunta

Visio:

Hyvinvoiva kestävä kasvun maakunta.

- Maa- ja metsätaloudessa...
- Rakentamisessa ...
- Liikenteessä...
- jne

Arvot:

ARVOT: Hyvinvointi perustuu sekä aineettomille että aineellisille arvoille; toiminnat tukevat kasvua, kehitystä, kulttuuria, luovuutta ja työnteon mahdollistamista. Luonto, ympäristötietoisuus- ja alueen elävä kulttuuriympäristö muodostavat ja mahdollistavat kestäväen kehityksen alueelle.

Keski-Pohjanmaan maakunta on menestyvien yritysten ja hyvinvoivien ihmisten yhteisö.

Alueen vahvuuksia ovat elinvoimainen maatalous, suurteollisuus AIKA LOPPUUUUU

Ryhmä 8: Hyvinvoiva kestäväen kasvun maakunta

Monipaikkaisuus ja työn muutos, houkuttelee takaisin alueelle

Houkutteleva, monipuoliset mahdollisuudet meren rannalta erämaahan, kaupungin kiireestä maaseudun hiljaisuuteen

Lyhyet etäisyydet, maakunnan kompakti koko

Materiaali tehtävään 1: Visio ja arvot

HYVINVOIVA KASVUN MAAKUNTA

Vuonna 2040 Keski-Pohjanmaa on **HYVINVOIVA KASVUN MAAKUNTA**

Keski-Pohjanmaan maakunnan menestys pohjautuu monipuolisen kasvun ja kilpailukykyisen alueen toimintaedellytysten turvaamiseen sekä edelleen kehittämiseen:

- Kasvua ja elinvoimaa maakuntaan luovat kehittyvä, innovatiivinen ja vetovoimainen osaaminen sekä kilpailukykyinen, monipuolinen ja kansainvälinen elinkeino- ja yritystoiminta, vahvana veturinaan keskustaupunki Kokkola, sen suurteollisuus sekä elinvoimainen maatalous.

- Keski-Pohjanmaan elinvoimaisuus ja kasvu edellyttävät toimivien logististen yhteyksien kehittämisen, saavutettavuuden ollessa yksi merkittävimpiä kilpailuetuja.

- Kasvu nojaa hyvinvoivan elinympäristön, vahvan yhteisöllisyyden, vetovoimaisen sekä kulttuuriperinteiltään rikkaan alueen kehittämiseen. Alueen menestyminen ja vetovoimaisuus tuottavat alueelle työpaikkoja ja hyvinvointia, jotka kanavoidaan alueen asukkaiden hyväksi monipuolisten palveluiden kautta.

ARVOT JA TOIMINTAA OHJAAVAT PERIAATTEET:

Menestyksen avaimia Keski-Pohjanmaan hyvinvointiin ja kasvuun ovat vahvat yhteistyön perinteet maakunnassa sekä naapurimaakuntien kesken, yhdessä tekemisen meininki, vahva yhteisöllisyys ja toisista huolehtiminen sekä vetovoimaisen toiminta- ja elinympäristön kehittyminen alueelle.

Keskipojalainen identiteetti ja rikas kulttuuriperinne kokoavat ihmiset ja yhteisöt yhteisten tavoitteiden taakse. Keski-Pohjanmaa on vireä yhdistys-, kulttuuri- ja liikuntamaakunta. Yhteistyö alueen vahvan ja aktiivisen järjestötoiminnan kanssa on laajentunut neljännelle sektorille ja mahdollistanut kotitalouksien ja ihmisten mukaan tulon vaikuttamaan vahvemmin kehittämistoimintaan.

Lisäys viimeiseen kappaleeseen: Alueen YRITYSTEN menestyminen ja vetovoimaisuus jne.

Visiota voisi ehkä vielä tiivistää, aika pitkä on nyt. Vision pitäisi selkeämmin kuvata mihin ollaan menossa. Mikä on tavoitetila? Se miten visioon päästään, on sitten enemmän strategiatyön sisältöä.

Visio on enemmänkin päämäärä.

Voimakkaammin hyödynnetään monialaisia ratkaisuja ongelmiin esim. Kulttuurin ja elinkeinoelämän parissa.

Raaka-aineiden jalostus pidettävä aluksi maakunnassa tai ainakin Suomessa.

Mistä yritykset kaupallistamaan tutkimuksen ideoita.

V

Hyvinvoiva kestäväen kasvun maakunta,

Jatkuva oppiminen esille.

Kestävä maatalous esille.

Kampusalueen osaaminen elinkeinojen käyttöön.

Akkuklusteriin liittyen jalostusasteen nostoa ja uutta yrityskantaa, joka työllistäisi korkeakoulutettuja.

Kestävän kehityksen mukaisia liikenne ratkaisuja syntyisi ja otettaisiin käyttöön.

Milloin opimme olemaan rohkeampia ja tuomaan röhkeästi osaamistamme esille?

TEHTÄVÄ 2: MAAKUNNAN STRATEGISET TAVOITTEET

MAAKUNNAN KESKEISET TAVOITTEET

- Valtioneuvoston aluekehittämisspätöksessä esitetään painopisteet alueiden kehittämiseksi hallituskausittain
- Mitä Keski-Pohjanmaalla tulisi tavoitella aluekehittämisspätöksen teemoihin liittyen? Mitkä ovat keskeisimmät tavoitteet?
- Keskustelkaa ryhmässä ja kirjoittakaa vähintään 1, mutta enintään 2 päätavoitetta per painopiste (painopisteitä on viisi). Huomioikaa sisällöissä myös läpileikkaavat teemat.
- Kirjoittakaa ehdotuksenne lisäämällä alle uusi julkaisu käyttämällä + -merkkiä
- Materiaali eli aluekehittämisspätöksen painopisteet ja linkki aluekehittämisspätökseen löytyvät viereiseltä palstalta

Tavoitteet painopisteille

1. Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
  - Ilmaston muutoksen ja luonnonmonimuotoisuuden turvaaminen kestäväällä tavalla ja kiertotaloutta tehostamalla
  -
2. Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet
  - Pienyhteisöllisyyden edistäminen ja harrastustoiminta mahdollisuuksien laajentaminen
  - Liikenneosaamisen yhteen kokoaminen ja synergian kasvattaminen eri kuljetusmuotoissa
3. Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen
  - Alueen kansainvälisiä TKI-verkostoja vahvistetaan ja etsitään aktiivisesti uusia kumppaneita
  - Kansainvälisiin tutkimusverkostoihin haluavia yrityksiä pitää tukea

4. Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
  - Alueella kehitetään jatkuvaan oppimiseen toimivat verkostot työelämän ja koulutusasteiden välille, hyödynnetään digitaalisuutta ja uusia avoimia oppimisympäristöjä ja avoimien tiedeyhteisöjen materiaaleja. Tutkimuksen ja työelämän rajapintoja rikotaan ja tuodaan uusi tieto kaikkien saavutettaville.
  - Ekososiaalisen sivistyksen kasvattaminen kaikilla yhteiskunnan tasoilla, eri tahot mukana; varhaiskasvatus, perusopetus, kansalaisopistot, harrastustahot jne.

5. Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
  - Digitaalisuuden, kansainvälistymisen, harrastus- ja kulttuuripalveluiden ja koulutuksen saatavuus kaikille. "Stop!! periytyvälle köyhtymiselle"

Lisäksi läpileikkaavina teemoina kestävä kehitys ja digitalisaatio

-

Alke painopisteet

1. Vähennetään fossiilisten energialähteiden käyttöä ja korvataan alueen omalla bioenergiata. Maa ja metsätaloudessa noudatetaan kestäviä menetelmiä.
2. Maakuntaan kattava valokuituverkko.
3. Tutkimuksen ja käytännön lähentäminen toisiinsa.
4. Korkeakouluosaamisen arvostamisen nostaminen. Nostatetaan yrittäjien koulutustasoa. Yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun yhteistyön kehittäminen.
5. Nuorisolla hyvä olla maakunnassa. Monikulttuurisen Keski-Pohjanmaan identiteetin edistäminen.

Ryhmä 5: Menestysstrategia

1.
  - Teknologian ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen ilmastonmuutoksen hillinnässä, niin että ratkaisut ovat aidosti kestäviä.
2.
  - Toimintavarmat liikenne- ja viestintätekniikat
  - Tulevan älyteknologian mahdollistaminen
3.
  - Laaja akkuekosysteemin maakunta mahdollistaa tehokkaan materiaalilogistiikan, jolloin hiilijalanjälki pienenee-> Akkutehdas
  - Kehityshankkeiden ja pilottien jalkautus pk- ja alkutuotannon yrityksiin
4.
  - Korkeakoulutuksen ylläpitäminen ja laajentaminen

- Elinkeinoelämään vahva kytkentä -> Täsmäkoulutus

5.

- Kansainvälisten opiskelijoiden ja työvoiman saapumisen ja pitämisen mahdollistava asenne maakunnassa

- Kolmannen sektorin tukeminen ja vahvistaminen yhdistys- ja harrastustoiminnalla

1. Luonnonmonimuotoisuuden säilyttäminen ja luonnon varojen käyttö kestäväällä tavalla monipuolisesti

2. Nopeiden, luotettavien yhteyksien mahdollistaminen kaikkien saavutettavaksi

3. Luodaan toimintamahdollisuuksia pienyrittäjille ja luoville aloille. Yrityksiä tuetaan Vihreisiin innovaatioihin ja vihreään osaamiseen. TKI -toiminta kanavoidaan mahdollisimman tehokkaasti tuottamaan tarvittavia innovaatioita, osaamista ja palveluja. Työnantajille tarjotaan työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen liittyvää johtajuuskoulutusta.

4. TOIMIVIEN JA TERVEIDEN OPPIMISYMPÄRISTÖJEN MAAKUNTA. Lisätään yritysten ja koulutusorganisaatioiden yhteistyötä. Koulutuksen avulla mahdollistetaan työnantajille osaavan henkilöstön saamisen ja työntekijöille ammatillisen kehittymisen

Monipuolinen, kansainvälinen koulutusrakenne

5. Erilaisten oppimis- ja työhönvalmennus

RYHMÄ 6

1 Kestävän maatalouden toimintaedellytysten kehittäminen ja kiertotalouden edistäminen

2 Toimiva liikenneinfra (ml. alempi tieverkkoja,) vakaat tietoliikenneyhteydet

3 Kaivos- ja akkuklusterin edellytysten tukeminen

4 Jatkuvan oppimisen toimintamallin kehittäminen kaikilla koulutusasteilla, työ- ja opiskeluperäisen maahanmuuton edistäminen osaajatarpeen turvaamiseksi

5. Nuorten hyvinvoinnista huolehtiminen jja perheiden tukeminen

5

Biokaasu

Ryhmä 8

1. Kiertotalouden tehostaminen ja monipuolistaminen alueen erityispiirteitä vahvistaen

2. Digitalisaation edelläkävijämaakunta, edellytys monipaikkaisuuden toteutumiseksi

3. Elinkeinoelämän ja TKI-toimijoiden välisen verkostoitumisen vahvistaminen, uusien näkökulmien ja mahdollisuuksien löytäminen, esim. energiamurros

4. Paikkariippumaton opiskelu mahdollistaa koulutustason nostamisen maakunnassa

Turpeen uudet käyttömuodot ja tuotteet

2 taloyhtiökohtaiset sähköautot, yhteissähköpyörät

1. Puhtaan veden saannin turvaaminen

2. Matkaketjujen muodostaminen, ihmisten, tavaroiden ja tiedon kuljettamiseksi

3. Yritysten ja koulutusorganisaatioiden yhteistyön vahvistaminen. Rahoituksen turvaaminen TKI-toiminnan mahdollistamiseksi.

4. Aineeton osaaminen. Jatkuvan oppimisen ilo ja halu.

3 akateemisen yrittäjyyden benchmarkkaaminen maailmalta. Investointeja alueelle, uutta liiketoimintaa tuotuna meille muualta.

4

Taiteen toimijoita tuottamaan toimintamalleja ja uusien innovaatioiden luomiseen. Kuka visioi sellaisia ratkaisuja, joita muut eivät pysty vielä näkemään.

5

Hyvinvointi- ja terveysteknologia palvelujen saatavuuden avuksi.

Työvalmennussäätien säilyttäminen ja toiminnan edelleen kehittäminen (Kokkotyösäätien jatkaja)

5. Kaikilla on oikeus hyvinvointiin ja terveyteen; kulttuuriin ja taiteisiin, työhön ja turvalliseen elämään - osallisuuteen ja mielekkääseen elämään sekä kestäväan, puhtaaseen ympäristöön

Materiaali tehtävään 2: ALKE-päätöksen painopisteet

VALTIONEUVOSTON ALKE-PÄÄTÖKSEN PAINOPISTEET

1. Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
  2. Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet
  3. Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen
  4. Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
  5. Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
- Lisäksi läpileikkaavina teemoina kestävä kehitys ja digitalisaatio.

Linkki ALKE-päätökseen:

Valto: Aluekehittämispäätös 2020-2023 : Kestävät ja elinvoimaiset alueet

Aluekehittämispäätös 2020-2023 sisältää pääministeri Sanna Marinin hallituskaudella noudatettavat valtioneuvoston toimivallassa olevat painopisteet ja keskushallintotason tavoitteet, joihin ministeriöt ovat sitoutuneet. Aluekehittämispäätös ohjaa eri hallinnonalojen ja maakuntien alueiden kehittämistä ja niiden toimenpiteiden yhteensovittamista. Alueiden omiin vahvuuksiin ja tasapainoiseen aluekehittämiseen nojaavan aluepolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet kytkeytyvät hallitusohjelmaan.

VALTIONEUVOSTO

Ryhmä 7

1. Kiertotalouden hyödyntäminen, hukkaa vähemmän / Jakamistalous ja yhteisöllinen toiminta.
2. Biokaasun hyödyntäminen <-> biolaakso
Liikenteen kehittäminen, poikkiliikenteen kehittäminen maakunnan sisällä. Tieverkoston kunnossapito.
3. Tuotteiden hinnottelu, tietoisuuden lisäys -> kysynnän lisäys -> elinkeino elämä uudistuu
Yritysten strategiaihin kiinni pääsy.
4. Ennakoidaan osaamistarpeita
Tutkimuksen edelläkävijyys
Kansainvälinen verkostoituminen.
"Yhteistyössä on voimaa, oma suunta yhdessä kumppanin kanssa"
5. Ei jäädä omaan poteroon tekemään vaan rohkeasti tehdään yhteistyötä muiden alueiden/kuntien/yritysten kanssa

*****